

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนากิจกรรมชุมชนดนตรีและนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของ กิจกรรมชุมชนดนตรีและนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับดนตรีและนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน เปรียบเทียบ ทักษะปฏิบัติดนตรีและนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มี ต่อกิจกรรมชุมชนดนตรีและนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการและรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
4. ขั้นตอนดำเนินการวิจัย
5. วิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ภาคเรียน ที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายหนองบัวห้วยหลวง สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาศงขลา เขต 3 จำนวน 4 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านห้วยหลวง โรงเรียนบ้านห้วยทราย โรงเรียนบ้านคำลวดพื้น โรงเรียนบ้านเหล่าผักไล่ รวม 120 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนบ้านเหล่าผักไล่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาศงขลาเขต 3 จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive

Sampling) โดยมีลักษณะดังนี้ คือ ต้องเป็นผู้ที่มีความสนใจ มีความสามารถและมีใจรักในดนตรีและนาฏศิลป์พื้นบ้าน และสมัครใจในการเข้าร่วมกิจกรรม

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีทั้งหมด 4 อย่าง ประกอบด้วย

1. แผนการจัดกิจกรรมชุมนุมดนตรีและนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 15 แผน รวม 20 ชั่วโมง
2. แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจของนักเรียนเกี่ยวกับดนตรีและนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อใช้ตรวจสอบความรู้พื้นฐานของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างก่อนที่จะทำการสอน ซึ่งประกอบด้วยแบบทดสอบที่เป็นแบบปรนัยเลือกตอบ ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อๆ ละ 1 คะแนน รวม 20 คะแนน
3. แบบวัดทักษะปฏิบัติดนตรีและนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน เป็นแบบสังเกตพฤติกรรมทักษะปฏิบัติ จำนวน 2 ข้อๆ ละ 10 คะแนน รวม 20 คะแนน
4. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมชุมนุมดนตรีและนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน 1 ชุด ประกอบด้วย ข้อคำถาม จำนวน 18 ข้อ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนในการดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ศึกษาดังต่อไปนี้

1. แผนการจัดกิจกรรมชุมนุมดนตรีและนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
 - 1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระการเรียนรู้ดนตรี และสาระการเรียนรู้นาฏศิลป์
 - 1.2 กำหนดการสอนแต่ละหน่วยแบ่งเป็น 5 หน่วยการเรียนรู้
 - 1.3 แผนการจัดกิจกรรมชุมนุมดนตรีและนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน

สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่สร้างขึ้นโดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 3 แบบ คือ กิจกรรมตามแนวคิดของซิมป์สัน แบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน และแบบโมเดล ซิปปา กำหนดขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1.3.1 ศึกษาทฤษฎีและรูปแบบกระบวนการเรียนรู้ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ที่จะนำไปเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรม

1.3.2 ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ มาตรฐานตัวชี้วัด จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1.3.3 ศึกษารายละเอียดเนื้อหาจากเอกสารหลักสูตรท้องถิ่นสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ดนตรี) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ตามหลักสูตรท้องถิ่น พุทธศักราช 2551 โรงเรียนบ้านเหล่าฝักใส ตำบลห้วยหลวง อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยนำเนื้อหาที่มีความเหมาะสมในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมาจัดเป็นหน่วยการเรียนรู้

1.3.4 นำเนื้อหาที่จัดเป็นหน่วยการเรียนรู้ทั้ง 5 หน่วยการเรียนรู้ จัดทำเป็นแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.3.5 สร้างแผนการจัดกิจกรรมชุมนุมดนตรีและนาฏศิลป์ที่บ้าน สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

1.3.5.1 นำเนื้อหาที่จะสอนในแต่ละแผนมาเรียงลำดับความยากง่าย

1.3.5.2 กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ (จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม)

1.3.5.3 กำหนดขั้นตอนในการจัดการกิจกรรม

1.3.5.4 กำหนดวิธีการวัดและประเมินผล โดยให้มีการประเมินผลเมื่อจบในแต่ละหน่วยด้วยแบบทดสอบทักษะประจำหน่วย และเมื่อเรียนจบครบ ทั้ง 5 หน่วย ทำการทดสอบด้วยแบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับดนตรีและนาฏศิลป์ที่บ้านอีสาน สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

1.4 เขียนแผนการจัดกิจกรรมชุมนุมดนตรีและนาฏศิลป์ที่บ้านอีสาน สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้ (ลูิตารี ผลเจริญ, 2550, หน้า 72-74) ซึ่งมีองค์ประกอบของแผนการจัดกิจกรรมชุมนุมที่ผู้วิจัยจัดทำแผน ดังนี้

1. มาตรฐานการเรียนรู้
2. สาระสำคัญ
3. จุดประสงค์การเรียนรู้

4. สารการเรียนรู้
5. กิจกรรมการเรียนรู้
6. การวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้
7. กิจกรรมเสนอแนะ

ตาราง 1 การจัดหน่วยการเรียนรู้

ลำดับที่	เนื้อหา	รูปแบบการสอน	เวลา(ชั่วโมง)
1	ความเป็นมาของดนตรีพื้นบ้านอีสาน <ol style="list-style-type: none"> 1. ความสำคัญดนตรีพื้นบ้านอีสาน 2. ลักษณะของวัฒนธรรมประเพณีของคนอีสาน 3. ดนตรีพื้นบ้านอีสานจังหวัดกับชีวิตประจำวัน 4. ประวัติความเป็นมาดนตรีพื้นบ้านอีสาน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีของซิมป์สัน 2. รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีของซิมป์สัน 3. กิจกรรมการเรียนรู้โมเดลชิปปา (CIPPA Model) 4. รูปแบบการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน 	<ol style="list-style-type: none"> 1 1 1 1
2	โน้ต และการอ่านโน้ตดนตรีไทย <ol style="list-style-type: none"> 1. การบรรเลงดนตรีและใช้สัญลักษณ์ต่างๆ ทางดนตรีเบื้องต้น 2. การอ่านโน้ต ดนตรีไทย 3. ให้นักเรียนอ่านโน้ตโดยการฝึกออกเสียงและทำกิจกรรม 	<ol style="list-style-type: none"> 1. รูปแบบการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน 2. รูปแบบการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน 3. รูปแบบการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน 	<ol style="list-style-type: none"> 1 1 2

ตาราง 1 (ต่อ)

ลำดับที่	เนื้อหา	รูปแบบการสอน	เวลา(ชั่วโมง)
3	ประวัติความเป็นมาของลาย หรือ เพลง		
	1. ประวัติความเป็นมาของลายหรือ เพลงที่ใช้บรรเลงกับเครื่องดนตรีพื้นบ้าน อีสาน	1. รูปแบบการเรียนรู้แบบ เพื่อนช่วยเพื่อน	1
	2. ความสัมพันธ์ของลาย (เพลง) ที่ใช้ ดนตรีพื้นบ้านอีสานบรรเลง กับ ชีวิตประจำวัน	2. รูปแบบการเรียนรู้ แบบเพื่อนช่วยเพื่อน	1
	3. ลักษณะโดยทั่วไปของลาย (เพลง) แต่ละเพลง	3. รูปแบบการเรียนรู้ แบบเพื่อนช่วยเพื่อน	1
4	การบรรเลงร่วมกัน ของดนตรี พื้นบ้านอีสานแต่ละชนิด		
	1. หลักการบรรเลงดนตรีพื้นบ้าน อีสานในการผสมวง	1. รูปแบบการเรียนรู้แบบ เพื่อนช่วยเพื่อน	1
	2. การรวมกิจกรรมกลุ่มในการ บรรเลงดนตรีพื้นบ้านอีสานร่วมกัน	2. รูปแบบการเรียนรู้ แบบเพื่อนช่วยเพื่อน	2
	3. เทคนิคการเล่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน แต่ละชนิดเพิ่มเติม	3. รูปแบบการเรียนรู้ แบบเพื่อนช่วยเพื่อน	2
5	การแสดงพื้นเมือง		
	1. สร้างสรรค์การเคลื่อนไหวและการ แสดงโดยเน้นการถ่ายทอดลีลาหรือ อารมณ์	1. รูปแบบการเรียนรู้แบบ เพื่อนช่วยเพื่อน	2
	2. แสดงนาฏศิลป์และละครง่ายๆ	2. กิจกรรมการเรียนรู้ โมเดลชิปปา (CIPPA Model)	2

1.5 นำแผนการจัดกิจกรรมชุมนุมดนตรีและนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาความถูกต้องเหมาะสม แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจพิจารณาให้ข้อคิดเห็นประเมินแผนการจัดกิจกรรม ซึ่งประกอบด้วย

1.5.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สำราญ กำจัดภัย ตำแหน่ง อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1.5.2 ดร.พจมาน ชำนาญกิจ ตำแหน่ง อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1.5.3 นางสมลักษณ์ ยวนยี่ ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ดนตรี) โรงเรียนโซ่พิสัยพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา 21

1.5.4 นางมรรยาท ชมภู ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (นาฏศิลป์) โรงเรียนหนองหลวงศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 23

1.5.5 นายวัชรระ คำพลงาม ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

เกณฑ์การประเมินคุณภาพของแผนการจัดกิจกรรมชุมนุมดนตรีและนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นให้คะแนนตามเกณฑ์ดังนี้

มากที่สุด	ให้คะแนนเป็น	5
มาก	ให้คะแนนเป็น	4
ปานกลาง	ให้คะแนนเป็น	3
น้อย	ให้คะแนนเป็น	2
น้อยที่สุด	ให้คะแนนเป็น	1

การแปลความหมายค่าเฉลี่ยน้ำหนักคะแนน แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ

ค่าเฉลี่ย 4.51-4.50	หมายถึง	มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50	หมายถึง	มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50	หมายถึง	มีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50	หมายถึง	มีคุณภาพอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50	หมายถึง	มีคุณภาพอยู่ในระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์ค่าเฉลี่ยของคะแนนคุณภาพแผนการจัดกิจกรรมชุมนุมดนตรีและนาฏศิลป์
 ที่บ้านอีสาน สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไปถือว่าใช้ได้ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญ
 ประเมินคุณภาพของแผนการจัดกิจกรรมชุมนุมดนตรีและนาฏศิลป์ที่บ้านอีสาน สำหรับชั้น
 มัธยมศึกษาตอนต้นได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก

1.6 นำแผนการจัดกิจกรรมชุมนุมดนตรีและนาฏศิลป์ที่บ้านอีสาน
 สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ได้รับการพิจารณาตรวจสอบแก้ไข ปรับปรุงเพิ่มเติมให้ถูกต้อง
 เหมาะสมตามเกณฑ์

1.7 นำแผนการจัดกิจกรรมชุมนุมดนตรีและนาฏศิลป์ที่บ้านอีสาน
 สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจและปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับ
 นักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม กลุ่มละ 1 ครั้ง เพื่อหาประสิทธิภาพของแผนการจัด
 กิจกรรมโดยใช้แผนการจัดกิจกรรมทุกแผน ตามลำดับชั้น ดังนี้

1.7.1 ทดลองครั้งที่ 1 เป็นการทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง (One to One
 Testing) โดยนำแผนการจัดกิจกรรมชุมนุมดนตรีและนาฏศิลป์ที่บ้านอีสาน สำหรับชั้น
 มัธยมศึกษาตอนต้น ที่พัฒนาขึ้นไปทดลองกับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ภาคเรียนที่ 1
 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนบ้านห้วยหลวง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
 สกลนคร เขต 3 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 คน โดยเลือกนักเรียนที่มีระดับผลการ
 ประเมินสูง ปานกลาง และต่ำ ระดับละ 1 คน (จากการประเมินโดยใช้แบบทดสอบวัดความรู
 ความเข้าใจและทักษะปฏิบัติการ) เครื่องมือที่ใช้ ประกอบด้วย 1) แบบทดสอบ
 วัดความรู้ความเข้าใจและทักษะปฏิบัติการ 2) แผนการจัดกิจกรรมชุมนุมดนตรีและ
 นาฏศิลป์ที่บ้านอีสาน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และ 3) แบบประเมินความพึงพอใจ

1.7.2 การทดลองครั้งที่ 2 เป็นการทดลองกลุ่มเล็ก (Small Group
 Testing) โดยนำแผนการจัดกิจกรรมชุมนุมดนตรีและนาฏศิลป์ที่บ้านอีสาน สำหรับชั้น
 มัธยมศึกษาตอนต้นที่ไดปรับปรุง จากการทดลองครั้งที่ 1 ไปทดลองกับนักเรียนชุมนุมดนตรี
 ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนบ้านห้วยหลวง สำนักงานเขต
 พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างและไม่ใช้กลุ่มเดิม จำนวน
 9 คน โดยเลือกนักเรียนที่มีระดับผลการประเมินสูง 3 คน ปานกลาง 3 คน และต่ำ 3 คน
 ผู้วิจัยสังเกตผู้เรียนอย่างใกล้ชิดและสัมภาษณ์เกี่ยวกับการเรียนด้วยแผนกิจกรรมชุมนุม
 ดนตรีและนาฏศิลป์ที่บ้านอีสาน สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

1.8 นำแบบตรวจสอบคุณภาพแผนการจัดกิจกรรมชุมนุมดนตรีและนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาตรวจให้คะแนนหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ให้แผนการจัดกิจกรรมชุมนุมดนตรีและนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีคุณภาพยิ่งขึ้น

1.9 จัดพิมพ์แผนการจัดกิจกรรมชุมนุมดนตรีและนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นฉบับสมบูรณ์สำหรับนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2. สร้างแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจของนักเรียนเกี่ยวกับดนตรีและนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน สำหรับชั้นมัธยมศึกษาต้นต้น

2.1 ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 2 ดนตรี และสาระที่ 3 นาฏศิลป์

2.2 ศึกษาทฤษฎีและวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดความรู้แบบปรนัย 4 ตัวเลือก

2.3 วิเคราะห์เนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ และกำหนดจำนวนข้อสอบให้ครอบคลุมเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยข้อสอบมีการวัดทั้งด้านความรู้ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า

2.4 สร้างแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจของนักเรียนเกี่ยวกับดนตรีและนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น แบบเลือกตอบ จำนวน 20 ข้อ

2.5 นำแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจของนักเรียนเกี่ยวกับดนตรีและนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ชุดเดิมเพื่อประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ คำตอบของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนให้คะแนน ดังนี้

สอดคล้อง	ให้คะแนนเป็น 1
ไม่แน่ใจ	ให้คะแนนเป็น 0
ไม่สอดคล้อง	ให้คะแนนเป็น -1

ค่า IOC มีค่าระหว่าง -1 ถึง 1 ค่าดัชนี IOC ที่ตีควรมีค่าใกล้ 1 ข้อที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 ควรมีการปรับปรุงแก้ไข

2.6 หลังจากผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องแล้ว นำมาวิเคราะห์คะแนนความสอดคล้องรายข้อ โดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป จาก

การวิเคราะห์ความสอดคล้องของแบบทดสอบพบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 จำนวน 20 ข้อ

2.7 จัดทำแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจของนักเรียนเกี่ยวกับดนตรี และนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น แล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนบ้านห้วยหลัว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ที่ไม่ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ซึ่งเคยอยู่ชุมชนนี้มาแล้ว

2.8 นำกระดาษคำตอบมาตรวจให้คะแนน แล้ววิเคราะห์ค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนก โดยใช้วิธีของ Brennan (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 86–90) ได้ค่าความยากง่ายของข้อสอบระหว่าง 0.20 ถึง 0.80 ส่วนค่าอำนาจจำแนก มีค่าตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป จากผลการวิเคราะห์ได้ค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.36 – 0.64 และค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.20 – 0.60

2.9 ปรับปรุงข้อสอบที่ไม่ได้ ทั้งค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนก ทั้งปรับปรุงข้อสอบที่ปรับให้เหมาะสม จนได้แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจของนักเรียนเกี่ยวกับดนตรีและนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 20 ข้อที่สมบูรณ์

2.10 นำแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจของนักเรียนเกี่ยวกับดนตรีและนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ผ่านการหาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกแล้ว ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ภาคเรียนที่ 1 การศึกษา 2558 โรงเรียนบ้านห้วยทราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3 ซึ่งเคยเรียนเนื้อหาเรื่องนี้มาแล้ว ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 30 คน เพื่อวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจของนักเรียนเกี่ยวกับดนตรีและนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งควรมีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ .70 ขึ้นไป (สมจิตรา เรืองศรี, 2553, หน้า 218) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจของนักเรียนเกี่ยวกับดนตรีและนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเท่ากับ 0.79

2.11 จัดพิมพ์แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจของนักเรียนเกี่ยวกับดนตรีและนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่เป็นฉบับจริง เพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. แบบวัดทักษะปฏิบัติดนตรี และนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน

3.1 แบบวัดทักษะปฏิบัติ จำนวน 2 ข้อๆ ละ 10 คะแนนรวม 20 คะแนน มีขั้นตอน ในการสร้าง ดังนี้

3.1.1 ศึกษาการสร้างแบบวัดทักษะปฏิบัติ จากหนังสือวัดผลการศึกษา ของสมนึก ภัททิยธนี และแนวทางการวัดและประเมินผล กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของกระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 164)

3.1.2 สร้างแบบวัดทักษะปฏิบัติ แบบรูบริกส์ (Scoring Rubric) โดย กำหนดข้อความการประเมินให้ครอบคลุมเกณฑ์การให้คะแนนระดับคุณภาพ

คะแนน 5	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน 4	หมายถึง	ดี
คะแนน 3	หมายถึง	พอใช้
คะแนน 1-2	หมายถึง	ปรับปรุง

ตาราง 2 ตัวอย่างเกณฑ์การให้คะแนน Scoring Rubric

กิจกรรม	1	2	3	4	5
ดนตรี	การเล่นตัวโน้ตไม่มี ความแม่นยำเลย	การเล่นตัวโน้ตผิดพลาด บ้างเล็กน้อย	การเล่นตัวโน้ต ถูกต้องแม่นยำ พอใช้	การเล่นตัวโน้ต ถูกต้องแม่นยำ ดี	การเล่นตัวโน้ตถูกต้อง แม่นยำดีมาก
นาฏศิลป์	แสดงท่ารำไม่ถูกต้องตามแบบมาตรฐาน	แสดงท่ารำไม่ค่อยถูกต้องตามแบบมาตรฐาน	แสดงท่ารำได้ถูกต้องตามแบบมาตรฐาน	แสดงท่ารำได้ถูกต้องตามแบบมาตรฐาน ได้เป็นอย่างดี	แสดงท่ารำได้ถูกต้องตามแบบมาตรฐานได้เป็นอย่างดี

3.1.3 นำแบบวัดทักษะปฏิบัติ ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อ พิจารณาความสอดคล้อง ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

3.1.4 นำแบบวัดทักษะปฏิบัติ ที่สร้างขึ้นเสร็จเรียบร้อยแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านซึ่งเป็นชุดเดิม เพื่อพิจารณาความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างรายการประเมินกับเกณฑ์การประเมิน ซึ่งมีหลักเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

สอดคล้อง	ให้คะแนนเป็น	1
ไม่แน่ใจ	ให้คะแนนเป็น	0
ไม่สอดคล้อง	ให้คะแนนเป็น	-1

ค่า IOC มีค่าระหว่าง -1 ถึง 1 ค่าดัชนี IOC ที่ดีควรมีค่าใกล้ 1 ข้อที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 ควรมีการปรับปรุงแก้ไข

3.1.5 วิเคราะห์ข้อมูลค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างรายการประเมินกับเกณฑ์ การประเมิน คัดเลือกข้อสอบที่มีค่า (IOC) ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป เพื่อนำไปทดลองใช้ และหาคุณภาพของข้อสอบ ปรากฏว่าแบบวัดทักษะปฏิบัติ มีค่า IOC เท่ากับ 1.00

3.1.6 จัดทำแบบวัดทักษะปฏิบัติ ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปประเมินทักษะปฏิบัติของกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมชุมนุมดนตรีและนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

เป็นแบบสอบถามใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

4.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบวัดความพึงพอใจในกิจกรรมชุมนุมดนตรีและนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า และเกณฑ์การแปรผล (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 68-76) และจำนวนข้อคำถามในเรื่องความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมชุมนุมดนตรีและนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

4.3 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมชุมนุมดนตรีและนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นแบบสอบถามใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 18 ข้อ

4.4 นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมของข้อคำถามในแบบวัดความพึงพอใจแต่ละข้อ

4.5 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่ปรับปรุงแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม จำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาประเมินความเที่ยงตรงของแบบวัดความพึงพอใจผู้เชี่ยวชาญประเมินค่าเฉลี่ยของความสอดคล้องโดยมีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

สอดคล้อง	ให้คะแนนเป็น	1
ไม่แน่ใจ	ให้คะแนนเป็น	0
ไม่สอดคล้อง	ให้คะแนนเป็น	-1

ค่า IOC มีค่าระหว่าง -1 ถึง 1 ค่าดัชนี IOC ที่ดีควรมีค่าใกล้ 1 ข้อที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 ควรมีการปรับปรุงแก้ไข

4.6 วิเคราะห์ข้อมูลค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับความพึงพอใจ คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป เพื่อนำไปทดลองใช้และหาคุณภาพของข้อคำถาม จากผลการวิเคราะห์ได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00

4.7 จัดพิมพ์แบบวัดความพึงพอใจ เป็นฉบับจริง จำนวน 18 ข้อ เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

ขั้นตอนวิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยกึ่งทดลองโดยใช้รูปแบบกลุ่มที่มีการทดสอบก่อนและหลังเรียน การทดลอง (One-Group Pre-test Post-test Design) รูปแบบการวิจัยเขียนเป็นแผนภูมิได้ ดังตาราง 3

ตาราง 3 แบบแผนการทดลอง

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
E	T ₁	X	T ₂

E	แทน	กลุ่มทดลอง
X	แทน	การจัดกิจกรรมชุมนุมดนตรีและนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
T ₁	แทน	การทดสอบก่อนเรียน
T ₂	แทน	การทดสอบหลังเรียน

ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นเตรียม

1.1 ผู้วิจัยได้เตรียมนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนการเก็บข้อมูล โดยชี้แจงและให้คำแนะนำเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ การเรียนรู้ และการแบ่งกลุ่มของนักเรียน

2. ขั้นเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) ด้วยแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจของนักเรียนเกี่ยวกับดนตรีและนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน ทางการเรียนรู้ก่อนเรียนและแบบวัดทักษะปฏิบัติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2.2 ดำเนินการตามแผนการจัดกิจกรรมชุมนุมดนตรีและนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งเป็น 5 หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 15 แผน ซึ่งมีแบบทดสอบ และมีการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และการปฏิบัติงานโดยบันทึกไว้ในแต่ละแผนการเรียนรู้

3. ขั้นทดสอบหลังเรียน (Post-test)

เมื่อจัดการเรียนรู้จนครบทุกแผนแล้ว ผู้วิจัยจะวัดความรู้ความเข้าใจของนักเรียนเกี่ยวกับดนตรีและนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ผู้เรียนด้วยแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจของนักเรียนเกี่ยวกับดนตรีและนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน และแบบวัดทักษะปฏิบัติซึ่งเป็นฉบับเดียวกันกับก่อนเรียน จากนั้นดำเนินการสอบถามความพึงพอใจต่อชุมนุมดนตรีและนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่

1.1 หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนที่ได้จากการทดสอบความรู้ความเข้าใจของนักเรียนเกี่ยวกับดนตรีและนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสานและแบบวัดทักษะปฏิบัติ

1.2 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมชุมนุมดนตรีและนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตามเกณฑ์ 80/80 โดยการหา E_1 / E_2

1.3 เปรียบเทียบคะแนนความรู้ความเข้าใจของนักเรียนเกี่ยวกับดนตรี และนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ก่อนเรียนและระหว่างเรียน โดยใช้ t- test (Dependent sample)

1.4 เปรียบเทียบคะแนนทักษะปฏิบัติ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ t- test (Dependent sample)

1.5 วิเคราะห์หาค่าความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อกิจกรรมชุมนุมดนตรี และนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยถือเกณฑ์ประเมิน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 96)

ค่าเฉลี่ย	4.51-5.00	หมายถึง	มีความพึงพอใจมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51-4.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจมาก
ค่าเฉลี่ย	2.51-3.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51-2.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00-1.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ

2.1 วิเคราะห์ข้อมูลจากกรรสังเกต สัมภาษณ์และบันทึกการเรียนรู้ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตร P ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 105)

$$P = \frac{F}{N} \times 100$$

เมื่อ	P แทน	ร้อยละ
	F แทน	ความถี่ที่ต้องการเปลี่ยนแปลงให้เป็นร้อยละ
	N แทน	ความถี่ทั้งหมด

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้คำนวณจากสูตรต่อไปนี้ (สมนึก ภัททิยธนี, 2546, หน้า 237)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
 N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตรต่อไปนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 106)

$$SD = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 X แทน คะแนนแต่ละตัว
 N แทน จำนวนคนทั้งหมด
 \sum แทน ผลรวม

2. สถิติที่ใช้ในการหาคคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ลำดับ ดังนี้

2.1 หาดความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้โดยใช้สูตรดัชนีความสอดคล้อง IOC (สมนึก ภัททิยธนี, 2546, หน้า 220)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับเนื้อหา
 $\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

2.2 หาค่าความยากง่าย (P) หาค่าอำนาจจำแนก (r)
(สุระศักดิ์ อมรรัตนศักดิ์และคณะ, 2548, หน้า 263-264) ดังนี้

$$P = \frac{R_U + R_L}{n}$$

เมื่อ	P	แทน	ค่าความยากง่าย
	R_U	แทน	จำนวนคนที่ตอบถูกกลุ่มเก่ง
	R_L	แทน	จำนวนคนที่ตอบถูกกลุ่มอ่อน
	n	แทน	จำนวนผู้เข้าสอบทั้งหมด

$$r = \frac{R_U - R_L}{n/2}$$

เมื่อ	r	แทน	ค่าอำนาจจำแนก
	R_U	แทน	จำนวนคนที่ตอบถูกกลุ่มเก่ง
	R_L	แทน	จำนวนคนที่ตอบถูกกลุ่มอ่อน
	n	แทน	จำนวนผู้เข้าสอบทั้งหมด

2.3 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบทั้งฉบับ
(สุระศักดิ์ อมรรัตนศักดิ์และคณะ, 2548, หน้า 254)

$$KR-20 = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{S^2} \right]$$

เมื่อ	k	แทน	จำนวนข้อสอบ
	p	แทน	สัดส่วนของคนที่ตอบถูก
	q	แทน	สัดส่วนของคนที่ตอบผิด
	S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนน

2.4 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อ
กิจกรรมชุมนุมดนตรีและนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้สูตร
สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficients) ของ Cronbach (สุระศักดิ์ อมรรัตนศักดิ์และ
คณะ, 2548, หน้า 254)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_x^2} \right]$$

เมื่อ α	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ
k	แทน	จำนวนข้อคำถาม
$\sum S_i^2$	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
S_x^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวมรายบุคคล

3. การหาคุณภาพของแผนการจัดกิจกรรมชุมนุมดนตรีและนาฏศิลป์ที่บ้านอีสาน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ดังนี้

3.1 การคำนวณหาประสิทธิภาพของตามเกณฑ์ 80/80 จากสูตร (เพชฌัญญู กิจระการ, 2544, หน้า 49)

$$E_1 = \frac{\frac{\sum x}{N} \times 100}{A}$$

เมื่อ E_1 แทน ประสิทธิภาพของการเรียนจากการปฏิบัติกิจกรรม และการทดสอบย่อยคิดเป็นร้อยละ

$\sum x$ แทน คะแนนรวมของการประเมินการปฏิบัติกิจกรรม

A แทน คะแนนเต็มของการประเมินการปฏิบัติกิจกรรม และแบบทดสอบย่อยทุกชุดรวม

$$E_2 = \frac{\frac{\sum y}{N} \times 100}{B}$$

เมื่อ E_2 แทน ประสิทธิภาพของผลลัพธ์จากการทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจคิดเป็นร้อยละ

$\sum y$ แทน คะแนนรวมของแบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจ หลังเรียน

B แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจ

N แทน จำนวนผู้เรียนทั้งหมด

4. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ใช้ t-test (Dependent Samples)
(บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 107)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤต เพื่อทราบความมีนัยสำคัญ

D แทน ค่าผลต่างระหว่างคู่คะแนน

n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างหรือจำนวนคู่คะแนน

df แทน องศาแห่งความเป็นอิสระ = $n - 1$

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์